

# Norsk Folketid.

Bladet udkommer hver Lørdag og koster for Fjæringaaret paa fint Papir 48 øre (Postporto 8 øre), simple Papir 30 øre (Postporto 5 øre).

No. 23.

Kristiania den 6. Juni 1868.

3<sup>de</sup> Harg.

Innehold:

Rector Hans Holmboe (med Portræt). — Fra Missionsn. — De sidste Begivenheder. — Nyheder.

## Rector Hans Holmboe.

Den Hædersmand, hvis Billedet idag bydes vore Læsere, Rector Hans Holmboe, er født paa Gaarden Ervig i Trondhjems Sogn paa Hindøen den 8de Oktober 1798 af Forældrene Missionskasserer, Foged i Senjen, Jens Holmboe og Anna Margretha, f. Jørgens. I sit 20de Åar, 1818, blev han Student fra Trondhjems Skole og begyndte strax at studere Filologi. Til sit Underhold maatte han tjene Penge ved at undervise Andre og fuldend for Aandenexamen først i 1821, blev derefter det følgende Åar ansat som Lærer ved Overlærer Møllers nyoprettede Skole i Kristiania, hvor han imidlertid kun forblev til April 1824, da han, sjældent bare Student, blev udnevnt til Overlærer ved den da oprettede Middelskole paa Kongsberg. Alt om Høsten det følgende Åar blev han konstitueret som Rector ved Bergens Kathedralskole med Tilsagn om fast Ansættelse i Embedet, saa snart han havde underkastet sig filologisk Embedsexamen; hertil havde han Ejenestefrihed i den første Halvdel af Året 1829, hvorpaa han i Juni s. a. tog Embedsegamen med bedste Karakter, og den 8de Juni 1830 blev han udnevnt til Rector, i hvilken Stilling han stod, til han tog Afsked i Året 1862.

Sin Virksomhed ved Bergens Skole begyndte den unge Rector under mange Vanskærligheder. „Skulde han — figer Stiftsprovost Jensen i sin Selvbiografi i Illustr. Nyhedsbl. — udrette Noget eller endog blot bestaa som Bestyrer, maatte han optræde reformatorisk. Men paa den anden Side gjaldt det at gaa frem med den største Forsagelse og Betenkethed; det gjaldt næsten at lade det Gamle dø i dets Ørken, for i den nye Slægt at opdrage sig en frisk og stærk Bærer af den Tingenes Orden, som her maatte bringes i Gang.“ Skolen befandt sig nemlig den Gang nær i Opløsningstilstand, idet den nitiaarige Professor J. C. H. Arentz, der i omtrent halvhundrede Åar havde forestaaet dens Bestyrrelse, for lang Tid tilbage havde mistet Evnen til at holde Tjælerne endog blot nogenlunde klare. Som Følge heraf vare baade Gutterne og endel af Lærerne komne i Bane med at gjøre noget helt Andet end sin Pligt i Skolens Gjerning, og fremfor Alt vilde Ingen af dem være Ly-

dighed underkastet. Til disse Vanskærligheder ved selve Skolen kom for Holmboe videre den Anseelse, hvori Embedsstanden paa den Tid stod i Bergen, idet dens fremragende Dannelse, de højere Embedsmænds Alder og Embedsaar og endelig mange af disses Dygtighed og Begavelse havde frembragt megen Respekt og Respekt for Standen. „Med Bisshopper — figer Jensen — som Brun, Pavels og Neumann, Stiftamtmaend som Christie og Haagerup, Skolemænd som Arentz, Winding og Sagen kunde man ikke andet end se op til Standen, og manglende det end stunddom højt og her paa virkelig Overlegenhed, saa indgav de graa Haar en Agtelse, som man i det i bedste Forstand lovale Bergen aldrig negter en hæderlig Alderdom.“ I hin Tid kunde man imidlertid i Bergen umulig tænke sig visse Embedsstillinger besat med Folk, „der endnu ikke havde faaet Rynker og graa Haar. En saadan Stilling var netop Rectorstillingen, og til denne kom nu en Mand paa mindre end 30 Åar, — en Mand, der snarere løb end gik gjennem Gaderne, og i hvis Barnekammer der endnu ikke var begyndt at gaa en Bugge. Men saaledes var han, som nu kom, en ung, livlig, hjertevarm og for sin Skolegjerning ivrig og nidskær Mand.“ Han begyndte ufortøvet med Forandringer, der gif ud paa at offslaffe gamle Uvaner og den bestaaende utilbørlige Frihedstil-

stand, til saaledes strax indført en Kontrol med Clevernes daglige Flid, hvis Virkning snart blev market i det flappe Skoleliv. Orden blev indbragt med streng Overholdelse af Skoletiden, Forlystelserne sat indenfor en passende Grænse m. m. Imod en saadan Fremfærd ytrede sig imidlertid rimeligt nok — som altid, naar noget Nyt skal blive gjennemført — megen Misnøje. Saavel Cleverne som „flere af de gamle Lærere saa furt dertil, i den Grad endogsaa, at enkelte ikke engang var at formaal til at lystre Ordre“, og underligt var det ikke, at Clevernes Misfornøjelse blev baaret hjem til Forældrene, som ikke strax kunde billige Nødvendigheden af de nye Foranstaltninger. Men efterhaanden blev dog det Hele bedre. Med den ny Rector var en ny Land kommen ind i Skolen; „de gamle Lærere indsaa, at paa samme Tid, som den unge Bestyrer reformerede ikke af Tilbøjelighed, men af Nødvendighed, gif han saa skaansomt og saa humant frem som muligt, og man begyndte derfor at slutte sig til ham, flere med Højtagelse og personligt Vensteb. Ogsaa med Cleverne foregik der lidt efter lidt en lykkelig Forandring. I Længden er Tjælesløshed usmagelig for alle Parter, og det ligger ganske vist i Clevernes Natur i Grundten at attræ og derfor ogsaa at føje sig ind under Tugt og Orden. Saaledes gif det nu ogsaa her; i Førstningen underkastede man sig, fordi man maatte, senere fordi man vilde. Rectors Navn blev opridset paa Skolens Indgangsdør med et draget Sværd over med den stolte Underskrift: Vivat rector! (Leve Rector!) Og skal man dømme Skolens Birken fra Clevernes Examener og senere offentlige Virksomhed, saa vil man snart finde, at Bergens Skole har hævet en anseet Stilling i de 36 Åar, hvori Holmboe førte Styret, naar man ser hen til alle de Dimitterede — deres Tal er omtr. 200 — der under ham fra Skolen er gaaet til Universitetet, og hvoraf Mange Landet rundt om indtager en betydningsfuld og hæderlig Stilling i Samfundet. Hertil har visstelig bidraget Sit den Grundighed, hvortil han førte Opdragelsen af Cleverne, den Sandhed og Renhed han stræbte efter at bringe ind i hele deres Holdning, saavel i deres moraliske Betragtning som i det at tilegne sig Kundskabsmaserne paa en grej og frugtbringende Maade.

Hvad der foruden Holmboes Skolegjerning har baaret hans Navn viden om og har gjort det agtet og afholdt over det hele Land, er hans Virksomhed som Storthingsmand. Fra Bergen mødte han som Repræsentant paa



Rector Hans Holmboe.

Thingene i Narene 1833, 36, 42, 48, 51, 54, 59—60 og 62—63 samt paa de overordentlige Storthing i 1837 og 1864. P. A. Jensen om-taler hans Storthingsfærd paa følgende Maade (Biografi i Mærk. Nordmænd): „Holmboe havde længe bevaret sin Ungdom; hans Anskuelser og Kampe dengang (1833) bare derfor et ungdommeligt Bræg, det vil sige: de vare varme, men ofte heftige, frisindede, men stundom overspændte, hjælle, men maa ikke noget overilede. Han hørte paa en Maade til Oppositionen; derfor fil han ogsaa Blads i „Svartekommitten“, hvor han — man forstaa det, som man vil — ikke sluffede Bedkommendes Tilstid. Egentlig Taler var han ikke, sjønt han talte efter Pligt og uden Frygt, saa ofte han ansaa det fornødnet; hans Foredrag, den Gang især, var knudret og ujækkert, grundigt vel, men mat; det lod i det Helle ikke ane den Fortkjemperrøst, hvortil Sandheden i Sagen som i hans Sjæl siden har arbejdet hans Stemme op. Hver følgende Session i Thinget fandt ham modnere og modnere; der kom Klærhed i Blifket, Be-findighed i Tanken, Mandsmod i hans Opræden, Sittekched i Formen, Barne i Udtrykket, og sin Gudinde, Sandheden, tro under alle Faser, stod han, den Hædersmand, i enhver Kamp som den vafre, frigjælse og dæddeløse Ridder for den gode Sag, uden Spørgsmål om, i hvilket Partis Haand den laa.“ Som vor nyscavnte Forfatter oplyser, sluttede Holmboe sig i Begyndelsen af sin Storthingsfærd nærmest til Oppositionen, det vil sige, dens Synsmaade stod for hans Betragtning som den rigtigste, og i Medfør af denne hans Anskuelser blev han paa de 3 første Thing valgt ind i Protokolkommittee, hvor han — som altid under sin Storthingsvirksomhed — tog virksom Del i Forhandlingerne. Navnlig optraadte han i 1842 skarpt mod den i Treaaret viste Fremgangsmaade i Universitetets Anliggender, idet man paa en vil-faerlig Vis her gif frem mere efter personlige Hensyn end for at fremme Videnskabens sande Tarr; videre fastholdt han med megen Styrke Rigsret mod Medlemmerne af den norske Stats-raadafdeling i Stockholm, da Forhandlingerne med Danmark om Regulering af Øresundstolden vare forte paa en Maade, der ikke stemte med Norges Værdighed og Interesse, og for hvilken Tilfællesættelse Dhr. efter hans Opfatning har Skyllet. Overhovedet maa det gjentagende bemærkes, at Holmboe aldrig viste Mangel paa Mod, selv om det skulde gaa haardt til. Fra Thinget 1848 havde han altid Sæde i Kirkekommitten, og det skjønnes let, at de Sager, der hørte ind under dens Omraade, laa hans Udvilling og Interesser nærmest. Hans Standpunkt har i det Helle været Frihedens og Selvstyrelsens. Saaledes var han stedse af den Menning, at Kirken burde have sin egen Repræsentation i Menigheden, og han hjæm-peude derfor i 1862—63 for Loven om Menighedsraad paa dens mest folkelige Grundlag; videre var hans Virksomhed i 1859—60 fremragende i Behandlingen af Skoleloven for at fremme den videst mulige Oplysning, og idet han gav sin Stemme for Skoledirektørinstitutionen, som i den senere Tid fra mange Kanter har været paastaaet overslødig, saa skete det med fuld Overbevisning om, at hvad enten man kaldte den nye Mand Skoledirektør eller noget Andet, saa var Skolens Anliggender saa vigtige og mangfoldige, at de fuldt vel trængte en Mand, der udeluffende kunde lægge al sin Gjerning paa deres Pleje, om man skulde kunne vente en fast og bestemt Fremgang. — Vi ser vistnok Holmboe paa det Sidste i enkelte Sager dratte agterud for Tidens Bevægelse, saaledes maa huskes hans Stemmegivning mod Ju-ryen og hans Opræden i 1865 mod Skolereformerne, idet han stærkt fastholdt det gamle Latin-studium; men det maa holdes den gamle Mand tilgode, om han ikke kunde følge med paa Alt, og stor Tæt bør ham vides for hans ligefremme Opræden, naar han troede, at Sandheden burde figes. En smuk Paafkjønnelse af hans Fortjener-ster viste Storthinget ham ved Bestemmelsen af hans Pension. Regjeringen havde foreslaet den fulde Gage 1,100 Spd.; men Kommitteen havde med al Anerkjendelse af hans Gjerning ikke troet at burde indstille til et højere Beløb end 1,000 Spd., da dette er det Meste, som man udenfor ganske særegne Omstændigheder bevilger som Pen-sion. Utmænd All er i Bevilningssager sparsomelig nok; men han syntes dog her, at man

uden betenkelsige Følger kunde gjøre en Undtagelse fra det almindelige Princip, da Alle jo vidste, at Holmboe var en Mand af Fortjenester, som man ikke ofte støtte paa, og han foreslog derfor Be-vilgning af 1,100 Spd. Ogsaa Schweigaard be-mærkede, at Holmboe havde store Fortjenester af sin Skole, at han havde uddannet en Skare Di-sciple, som satte ham meget højt, og deres Dom deltes af Mange. Mange i den norske Nation, saa det var ham imod at stemme for mindre end det af All Tøreslaade, hvilket ogsaa med langt overvejende Flertal blev vedtaget som Storthingets Beslutning. Af sin Konge fil han i 1848 St. Olafs-ordenen og blev ved sin Fratræden fra Skolen i 1862 prydet med Ordenens Stor-fors, ligesom Bergens By ved samme Lejlighed gav ham en smuk Gresfest. Som Forfatter har Holmboe, naar undtages endel Afhandlinger over pædagogiske Emner i en Rakke Skoleprogrammer, flere spredte Avisartikler samt en Oversættelse af Krummachers Elisa, ikke indtaget nogen mærkbart Stilling. Herfra har han været hindret ved meget Arbejde saavel paa Skolen som i offentlige Hverv, hvortil vel videre kommer en Øensygdom, som han fil i Narene nogle og Fæmti, hvilken siden udviflesede sig til fuldstændig Blindhed, uden at dog hans Evner eller Arbejdskraft forsvandt derved blev synderlig svækket. Sin Undervisning paa Skolen kunde han ligefuld besørge, da han var saa vel hjemme i sit Høg, at han for den Sags Skyld ikke behøvede Synet, og hans personlige Fremtræden havde saamegen Værdighed ved sig, at Ordenen ligefuld blev overholdt. Da han i 1862 forlod Skolen, rejste han med sin Hustru, Henriette Løberg, til Kristiania for der at tilbringe sine Alverdoms Høivedage, og han overstod her for et Aars Tid tilbage en haard og farlig Sygdom. I Høst flyttede han med sin Hustru ned til Svogerens, Sorenskr. Aubert i Carlsberg, hvor han den 23de Maj henvor. Hans Død har vakt Deltagelse i saa mange Kredse, der erindrede ham med megen Kjærlighed, og den festlige Højtidelighed, hvormed han blev begravet fra Sande Kirke den 28de Maj, idet mange Tilrejsende af Venner og Bekjendte strømmede til Langvejs fra for at følge ham til Gravens Hvile, vidner om, at Agtelsen og Kjærligheden til den gamle Hædersgubbe holdt sig til det Sidste. — b.

### Fra Wiskonfin.

Af Eb.

(Slutn. fra No. 22).

Langt om længe kom endelig Mr. Knapp til orde og talte omtrent saaledes:

Mine Herrer! Jeg vil kun fremføre den rene Sandhed for Eder, — ikke krænke Retten ved at fare med Sladder eller bruge usæmmelige Skjelds-ord. Giid min Standsbroder og Modstander havde gjort det Samme! Jeg vil ikke nærmere komme ind paa hans Baastande; thi da maatte jeg bruge Hammer! Ikke omtale Mr. Smiths Sindsbeskaffen-hed; thi da maatte jeg bruge Tang! Ej berøre Miss Carolines Arme; thi da behøvede jeg Spade! Jeg vil kun fremhæve for Eder, hvad I forresten selv kan se, at disse Bletter ej er fremkomme ved Bold, men synes at være denne farvede Dames kunstige Hudfarve, og er der nogen af dem, som ej tilhører hendes naturlige Beskaffenhed, saa har hun sig selv at tække for dem ved den Modstand hun gjorde, da Hr. N. med fuld Ret hjalp hende ud af sit Hus.

Han paaviste derpaa, støttende sig til Bidners Udsagn, og ved nærmere at fremstille de oplyste Omstændigheder, at det i alle Fald maatte have været den højre Arm, der var befædiget, og ikke, som foregaves, den venstre. Til Slutning om-talte han forat bevise, hvilken Begt man kunde tillægge Hr. Smiths Bidner, følgende Historie:

„En Tysk sjæl et Par Sko. To Bidner af-lagde Ed paa, at de havde seet ham sjæle dem. To andre fil sex Cent for Milen og en Dollar. Dagen forat komme langvejs fra og bevidne, at de ej havde seet ham sjæle dem. Tysken blev frikjendt, og Anflageren maatte betale Sagens Om-kostninger.“

Denne Anecdote vandt stort Bifald; men jeg

tror ikke, at Straalerne selv vidste, hvad de lo af; thi dette var jo den mest bidende Spot over de res egen Retspleje.

Nu begyndte Mr. Bodkin at husere paanyt, og Mr. N. og Flere med ham forlod Retsalen forat undgaa at høre hans Grovheder. Han gik ind i Bogsamlingen og opsogetes der af en Herre, der allerede forhen blandt Tilhørerne havde til-trukket sig hans Opmerksamhed ved sit smutte, for-nemme Ydre og ved sin Dragt, idet han bar en polst Hue paa Hovedet og den store vide Kappe fastet tilbage over den venstre Skulder. Denne Mand kom hen til N., forestillede sig som Grev Honast, ungarsk Adelsmand, paa Grund af sine Anskuelser Flygtning, og nu Jorddyrker i Wis-konfin i Nærheden af Madison. Han havde hjørt eller claimed en stor Landstræning ved Wis-konfin-Floden, var iferd med at opdyrk dette Land, havde anlagt en By, indrettet en Dampfærg og Mangt og Meget, hvoraaf Noget lykkedes, An-det mislykkedes; thi han var en driftig og flink Jordtømsmand. Han viste N. megen venlig Opmerk-somhed, tilbød ham Pengelaan, hvis han behøvede saadant, og gav ham mange gode Raad, der kom vel med i de uvante og ubehagelige Forhold, han var kommen ind i.

Lidt efter lidt hændede Tummelen i Retssa-ten, og man kunde deraf slutte, at Juryen var luffet inde forat raadslaa om sin Kjendelser. Denne lod ikke længe vente paa sig; det lod snart fra Mund til Mund, at Hr. N. var erklæret: „Guilty in assault and battery.“ Skjønt dette Udfald efter det Forefaldne ej kunde være uventet, var det dog for dem, der kjendte N., mildest talt un-derligt at høre, at han skulde være funden skyldig i „Overfald paa fagesløs Mand“. Dommen lod tilsige paa, at han skulde betale 10 Dollars i Sags-omkostninger, 10 i Bøder og 6 til hvert Bidne, ialt omtrent en 50 Dollars.

Senere — nogle Uger efter — sammentraadte „The board of super visers“, en Samling af Byens Fædre. Disse erklærede Rettens Dom for ugyldig, hævdede Bøderne, men stadfæstede de øvrige Omkostninger, saa at N. ialt blot skulde have en 40 Dollars at udrede.

N. fandt det ikke Umagen værd at drive Sa-gen videre, strafalt derfor sin første Beslutning, at tage Overdom ved Højesteret, og gjorde saaledes Ende paa hele det latterlige Stuefspil.

Flere af Madisons bedre Folk kom om Af-tenen til N. og bevidnede ham deres Deltagelse, og hvor samfulde de paa de Styrendes Begne følte sig over, at Saadant kunde hænde i de-res By.

Ogsaa hans norske Venner samlede sig om ham og var meget modfaldne; men snart snaf-fede de sig dog i godt Lune igjen, efterat de to Gange havde spist tilaften, først i deres eget Gjæstgiveri og derpaa hos N., hvor de beværtedes med lidt særdeles Forplejning, saa Alting blev godt igjen, og hver drog til Sit, særdeles oplivede af Optinet.

De gode Norske kom ofte siden og besøgte N., satte sig ned hos ham, suffede og sagde: „Dette var følt lejt.“ Den Enne vilde ikke havt det for en Daler, den Anden ikke for to. Og alle gave de ham Fleskessinker og Meltsønder og saa meget Mad, at den arme Mand var ganske opraad forat faa Blads dertil i sit lille Hus. En Dag hørte han saaledes det sædvanlige: „Hi, Ho, Ha“ borte paa Prairien, og det viste sig, at det var en Nummedøl, der drev sine Øyer frem med et helt Læs Flelk og Smør i Foræring til ham fra hans forskellige Venner og Bekjendte.

En anden Gang saa han ligesom noget Lod-dent bevæge sig i det Fjerner. Massen kom nærmere og blev tilfist til en Mand, der bar 13 Haner paa en Stang over Skuldrene. Fjeren gjorde mange Undskyldninger for Gavens Ubetydelighed; men han havde ikke været god til at faa Sigte paa flere. Han havde nemlig skudt dem i Trætoppene udenfor sit Hus, hvor Amerikas frie Høns have sin Bopæl.

Staffels N. Det Sidste blev værre end det Første. Tænk, tretten døde Haner paa en hed Sommerdag!

Om Vinteren havde han været ligesaa ilde stelt med en Mengde levende Høns, man havde foræret ham. Først havde han, for de ej skulde fryse, puttet dem i et yndeligt Jordhus, som faldtes Kjælder; men da han der fandt det for uhyl-

gelist for dem, havde han i en Sæl baaret dem paa Loftet; men her sparkede de gjennem de aabne Døre Altstæd ned i Hovedet paa ham, og om Aftenen, naar hans Lys var tændt, gav de, saalænge de kunde seみて en Straale deraf.

Om Nogen skulde seみて derom, kan den bogstavelige Sandhed af det her Fortalte bevidnes af de ovenfor nævnte Personer. Kun at flere af dem vil blive vanskelige at faa fat paa; thi blandt Andre drog Honastu med sin unge, dejlige Kone og 4 smaa Børn fort derefter paa Drevogn til Kalifornien, overland naturligvis. Jeg har siden hørt, at han der blev Alkalde, en Verdighed, han i alle Fald efter sit Udsende og Fremtræden maatte antages vel skiftet til.

### De sidste Begivenheder.

Det maa ikke være saa grejt at være en Tykster heller, og det bør inderstimes, at vi let kan komme til at føle uretteligt strenge Domme over hvad der foregaar i Tyskland, idet vi har vanskeligt for at sætte os ind i Stilslinger og Forhold, der er saa forskellige fra vores egne. Vi er saa heldige, at hos os Nationaliteten og Staten falder sammen, saa at enhver Trost, enhver Halshed vilde være uundstykkelig og Pligten og de naturlige Følelser overalt kunne følges. Men i Tyskland er Forholdene saadanne, at Nationalaalandet og den enkelte Borgers Pligtfølelse ligeoverfor det Statsamfund, hvori han er født og opdragen, har funnet bringes i en Slags Modsatning til hinanden. Bayern, Würtemberg, Sachsen er gamle Stater, der har sine særregne historiske Minder, og hvis Borgere er knyttede sammen ikke alene ved ydre, men ved indre Baand, som fortjener al mulig Agt og Ære. Men der er ikke og har aldrig funnet være Tale om nogen bayersk, württembergisk eller sachsisch Nationalitet, og den berettigede Særfølelse hos de enkelte Staters Folk har alltid været underordnet en levende tysk Nationalaaland, som kan følge sig til et Fælleskab i aandeligt Liv og i Kulturudvikling, der er saa gammelt som Tyskernes Historie. Det funde nu for en ærgerrig Politik ikke synes nogen uoverkommelig Opgave ved stadige Oppegæller ligeoverfor Udlændet at bringe denne Nationalaaland i et saa feberagtigt Oprør, at den vendte sig stedtfæligh imod de enkelte Staters Særfølelse istedekor at optage den i sig som en forbunden Magt, og det maatte endog synes en naturlig Bevegelse, at den fælles nationale Bevidsthed føgte et Udtryk ogsaa paa det politiske Felt. Men det løb sig forudse, at denne Bevægelse vilde bryde mere ned end den formaaede at bygge op, endog om en virkelig frisindet og folkelig Regjering som den piemontesiske havde stillet sig i Spidsen for den, da det er umuligt andet end, at det maa udøve en stadelig Indflydelse paa et Folk, at det vennes til at se Eder og Pligter traadt under Fjorde af den politiske Ærgerrighed og historiske Minder, som Sægterne op igennem Tiden have agtet, og som har holdt Sægterne sammen, blive gjort til Gjenstand for Spot og Haan. Og at det vilde være en ubetinget Ulykke for det tyske Folk, om dets nationale Frentid blev knyttet til Præsien, og om historiske Forhold, som er agtværdige ved sin Ælde, som har udviklet sig naturligt, og som paa det Nøjeste er sambundne med Tysklands ejendommelige Randsliv, blev opofrede for en Politik, hvis Karakter altid har været og fremdeles er frihedsfriheds og suveren dynasti; derom har der vel neppe været mere end en Mening blandt alle dem, der staar udenfor Indflydelsen af den tyske Nationalforsængelighed. Det er derfor intet andet end godt og glædeligt, at Forskrækkelsen fra Sadowa, der hidtil drev de præsifste Anstalter og Traktater igennem tiltrøds for den gærende Usilje, nu gjenstår og nævnes at have udspilt sin Rolle, og at den antipræsifste Stemning hos Sydtyskerne har faaet Styrke til at optræde paa en aldeles aabenlys Maade. Toldparlamentet betegner virkelig i saa Henseende et Vendepunkt. Øpholdet i Berlin, saa fort det var, har været fuldkommen tilstrækkeligt til at kurere dem blandt de sydtyske Deputerede, der tænkte sig Muligheden af, at Smaastaterne kunde bevare en vis Grad af Selvstændighed under en nærmere Forbindelse med Præsien, for deres Lettroenhed; de er blevne overbeviste om, at den præsifste Regjering ikke kan kræve mindre end en ubetingt Underkastelse, at den allerede er gaet meget forvidt i sin Opslagerpolitik, som desuden passer bedst med et Militærdespotis Natur, til at den kan træde tilbage og bane Vej for de tyske Staters Forening paa en mindre volshom Maade, og følgen heraf har været, at den sydtyske Presse nu med en sjælden Enstemmighed og Bestemthed tager Ordet for den snarlige Oprettelse af et sydtysk Forbund i Overensstemmelse med Prægerjedens Artikel 4. I en Skrivelse fra Berlin til et af de mest ansætte og ind-

flydelsesrige Blad i Sydtyskland siges det bl. A. Folgende: „Det er utsivlsomt, at de fleste Deputerede fra Bayern, Würtemberg og Baden, førend de kom her til Berlin og læste Tillægget til at hjælde i den umiddelbare March, har været tilbøjelige til at tilslægge det sakfælde nationale Parti og Grev Bismarks liberale Politik langt større Betydning, end de nu efter selvstændig Tagtagelse og Omgang med Mænd af alle Partiretninger er i stand til at gjøre. Det har aabenbart været Grev Bismarks Plan at benytte det national-liberale Parti til at sigte efter Sydtyskland, og han har af denne Grund inddadt sig mere med dette Parti end nu er ham hjært. Men han har allerede draget sig betydeligt tilbage. Den præsifste Politik staar for Øjeblikket ligeoverfor store Vanskeligheder, som den i 1866 funde have forebygget ved at give Slip paa de fuldstændige Indlemmeler og derimod lade sig nøje med Overledelsen i en virkelig Forbundsstat. Nu derimod har man dannet et Nordforbund, der i Virkeligheden er en Enhedsstat, hvorfra fem Sjettedele hører til Præsien. Alle fremragende præsifste Politikere vedgaar aabent, at det nordtyske Forbund allerede er en Enhedsstat, og at Sydstaterne paa Grund af deres aabnes Beliggenhed ikke kan bruges i Forbundet uden som Dele af en Enhedsstat. Denne Erklærelse er af stor Betydning for os Sydtyskere. Man kan ikke vægne sig for den Tanke, at Tyskland gaar nye og heftige Omvæltninger imøde, haafremt ikke Sydtyskere i Tide slutter sig sammen til Gavn baade for Nationens Frihed og Enhed. Thi kun derved vil det blive muligt at forebygge en Overrumpling fra Udlændets Side og tilslige at bevare Sydtysklands konstitutionelle Frihed fra at blive slukt af det præsifste Militærvelde.“ Skrivelsen slutter med disse Ord: „Det Soltdeste ved den præsifste Stat er Hæren; gid Præsien aldrig maa gjøre den Erfaring, at det er umuligt at sidde synderlig længe paa Bajonetter.“ Toldparlamentet har isvrigt allerede den 23 Maj aflatlet sin fortvivlede Virksomhed, og der er i denne Anledning holdt forskellige Fester, under hvilke man selvfolgeligt har gjort Stas af de sydtyske Deputerede og gjort dem paa Nejsen mange fromme Ønsker og Opmuntringer, om hvis Virkning vi efter det Foregaende vil kunne gjøre os et Begreb. Grossererernes Kommitte i Berlin gjorde saaledes den 21 Maj et Frokostgilde for Toldparlamentets Medlemmer, og her udbragte Bismarck en Skål for „de sydtyske Brødre“ og udtalte i rystende Ord Ønsket om et snarligt Gjensyn, skjønt man kunde tro, at han allerede denne gang havde faaet nok og mere end nok af de samme Brødre. Om Aftenen den følgende Dag holdtes der en Fest i Berlins Tivoli for de sydtyske Deputerede, hvor der tankede drabelige patriotiske Udtalelser mod Frankrig, og hvor der blev drukket paa Majnlinjens Afslættelse og Toldparlamentets Udvikling til et Parlament for det hele Tyskland. Men det var Berlinerne og Nordtyskerne overhovedet, som besørgede baade Festen og Begejstringen og Hurraaabene.

Hvad de sydtyske Deputerede angaar, da har de ikke ladet sig næje med at lægge sin antipræsifste Stemning for Dagen ved Forhandlingerne om Adressen; men de har, inden de forlod Berlin, forsøgt for at give denne Stemning et endnu bestemmere Udtale, idet sejgrythe af dem har undertegnet en Erklæring, i hvilken det i de stærkeste Ord udtales, at „en Indtrædelse i det nordtyske Forbund hverken vilde fremme den samlede Nations Enhed eller den konstitutionelle Frihed eller Sydtysklands særlige Interesser; men at det tværtimod ligeoverfor Nordtysklands Forfatning er en hydende Nødvendighed fremdeles at bevare de sydtyske Staters Selvstændighed saavel i den ene som i den anden Henseende“, og at der, for at opnaa dette, „kræves en afgjort frisindet Politik og en fast Forbindelse mellem de sydtyske Stater.“

Af skandinaviske Bladets Indhold i sidste Uge. En Artikel i Aftonbladet behandler Selvstyrelsen blandt de nordiske Folke. Forfatteren viser først, hvorledes den Selvstyrelse, som Folkene til en vis Grad befand i Middelalderen, svant med Kongemagtens Udvikling. Den nyere Tid forlanger nu igjen Folrets Deltagelse i det politiske Liv; men den inderstimes dem kun efterhaanden, idet man er beberret af den nedarvede Forstilling, at Massen mangler Evne eller god Willing til at bruge Magten til sit og det Hele Gavn. Forf. inderstimer, at de nordiske Folk besidder adskillig Selvstyrelse; men der viser sig, mener han, Træng til mere; hvoret Nige har da sine ejendommelige Krav; han tror Nordmændene — at dømme efter de seneste Bevægelser her i Landet — naturlig kommer til at fordre forbedret og billigere Administration. Han mener i det Hele taget, at intet Folk kan siges at have opnaet virkelig Selvstyrelse, førend det er kommet dertil, at Familjen raader selv for Børnenes Undervisning, at Kommunen raader fuldstændig for kommunale Anliggender, at Menigheden faar deltagelse i Valget af sine Lærere; dertil

en nogenlunde henførselsmæssig, hurtig og billig Administration.

— De danske Studenter har besluttet ligesom de norske at indyde Lærere fra de skandinaviske Universiteter til at holde Forelesninger i København. — I Danmark holder man for at fremme den skandinaviske Sag „nordiske Folkeempör.“ Et saadant har nylig været afholdt i Birkerød (set Par Mile fra København). Flere Talere optraaede, som udhævede Skandinavismens Nødvendighed for alle de tre nordiske Folk; de skulde styrke hverandre ved at slutte sig sammen, men dog bevare hver sin Særegenhed. Hvis Nogen af denne Sammenslutning befrygtede Forstyrrelse i de enkelte Landes indre politiske Udvikling, saa maatte man beroliges ved, at der for det første ikke var Tanke om Andet end et Forsvarsforbund.

I Slutningen af denne Maaned vil der blive holdt et stort Fællesmøde paa Grænsen mellem Jylland og Slesvig, hvor de bekjendteste danske Folketalere vil optræde m. M. — En Artikel i Hæderlandet behandler paany den forrige Gang omtalte Sag — Jyders Adgang til Dommerfædet, som havde været paa Banc paa Rigsdagen. Baade i det katholske Frankrig og i det kirkelige England, figer Bladet, har Jyderne en saadan Adgang, hvorfor da ikke ogsaa i Danmark, hvor de jo allerede har Adgang til Rigsdagen. Enden kunde ikke være en fuldkommen Hindring; maasse burde den betydelig indfrænkes i Retslivet.

Prof. Brandts Hilsen til Universitetet i Lund, synes at have vælt endel Forargelse hos Danskerne, fordi den udhævede den Betydning, Lunds Universitet havde haft derved, at det forsvinkelde de sydlige svenske Provinser, ved hvis Erhvervelse, Sverige sit sine naturlige Grænser; Lunds Universitet blev i denne Henseende sammenlignet med Kristiania Universitet, som har haft en lignende national Betydning. Der bør i denne Anledning oplyses, at Jubelfesten i Lund forresten har haft et saa overordentlig skandinavisk Præg; det udtaler sig bl. A. i det stædig tilbagevendende Udtryk om Lunds Universitet: conciliatrix, det meglende.

I Hamars Stiftst. har været astrykt et leseværdigt Foredrag af Pastor Werelsen om Sognebaandets Løsning. Forf. gaar ud fra, at en Træng til Frihed i Almindelighed bør inderstimes. Det kan være muligt, at Trængen ikke er saa almindelig, men lige meget. Han udhæver derpaa med stort Eftertryk, at Frihed bringer ikke Orden; det ligger set ikke i dens Natur. Hvad nu den kirkelige Forfatning angaaer, saa vil Forfatteren netop ikke en Oplosning af Statskirken. Om Kirken blev adskilt fra Staten og sit f. Ex. en Synodalforfatning, som de norske Menigheder i Amerika har, saa tror han ikke, dette vilde være til Baade for Friheden, snarere tror han, vilde det blive til Frihed for Samvittigheden og Troen gjennem det Tryk, som under en saadan Forfatning gjerne Flertallet vil udøve paa Mindretallet. Nej, han ønsker at beholde den bestaaende Orden, som den ydre Orden, der er bedst stiftet til i vort Land at fremme og bevare et kirkeligt Liv. Han vil beholde Statskirken ellers, som han hellere vil kalde den, Folkekirken; men han beder, at man endelig ikke maa forvære denne Kirke med den sande troende Kirke, der er usynlig og aldrig kan fremstilles i nogen ydre Skikkelse. Folkekirken er en folkelig Indretning, indenfor hvilken den bestaaende Menighed paa bedste Maade skal kunne samle sig. En Løsning af de folkekirkelige Baand kan derfor aldrig bidrage til en Oplosning af Kristi Menighed; thi denne er noget Undet. Kristi Menighed kan overhovedet ikke oplosjes; thi den bestaaer i en indre Enhed, der er uadskillelig fra Menighedens Tilværelse. Bestod den i en ydre Enhed eller Ensformighed, i en fuldstændig Lighed i Meningen, da var den allerede forslægt opbørt. Og vilde man forsøge at danne et Samfund, hvori der var en ventelig Enhed, saa vilde der begynde en mangfoldig Udstykken i Partier og gjenstigdig Forkættelse. Kristi sande Menighed sit man dog alligevel ikke nogetsteds; derimod sit man det folkelige Samliv og den folkelige Samvirken tilintetgjort, Kraæfterne splittedes osv. Dersor skal man beholde den ydre Enhed, men samtidig inderpmme de forskellige Retninger og Krav en passende Frihed. Saaledes navnlig Sognesfrihed. Man maa ikke tro, at Forf. gjør Ordet og Sacramenternes Kraft afhængig af den gejstlige Person; men han antager dog, at en kraftig Opbyggelse er betinget af, at man har Sympathi for den Gejstlige. Dertil kommer jo, at mange Præster kan være saa aldeles uprestelige, at man i høj Grad maa føle Træng til at føge hen til andre. Siger man nu, at Sognesfriheden paa Grund af vores Naturforhold kun lidet kunde benyttes, saa er dette sandt; den vilde kun benyttes i Nødtilfælde, og det er netop godt. Men alligevel var det store Ting, at den var der og det ikke mindst, fordi den maatte bidrage til at skare Forstaelsen af, hvad en kristelig Menighed er.

## Nyheder.

Prindsesse Louise blev den 30te Maj konfirmeret paa Ulrikssdal. Forlovelsesrygterne om hende og den danske Kronprins er etter opdokkede og udgivne sig nu for at være stede.

Til Storthingsmænd for Stavanger Amt er valgt D. G. Ueland med 56 St., Storsteen med 55 St., Kolbenstvedt med 53 St., G. Ueland med 35 St. og D. Thorsen med 29 St. Til Suppleanter valgtes Efteland, Carlhen, Schwaland, Stave og Dybdahl.

En Hestefodstilling (den anden norske almindelige) har i denne Uge været holdt her i Byen. Omtr. 60 Heste var udstillet, de fleste fra Akershus, Smaalenenes og Bækeruds Amter. Første Præmie blev ikke uddele, da ingen Hest fandtes værdig til den. 28 Præmier blev uddele og Tillægspræmien for hensigtsmæssig Skøning, for velskyttede Hove paa Zaarige Heste og for udmerket Dressur. Staats Hingst „Spraklegg“ blev erkendt som den bedste ved Udstillingen.

Centralforeningen for Udbredelse af Legemæssighed og Vaabenbrug har under Forudstilling af at et tilstrækkeligt Antal Skyttere tegner sig, berammet Skyttermødet til at begynde i Kristiania den 4de Juli.

Sælhfundsgangen viser sig for de fleste Ishavsfarer fra Tønsberg at vilde blive god.

Generalopjtn. Schweiñitz fra Berlin er kommen hid, udsendt af den russiske Regierung, for at studere den norske militære Bygningskunst. 2 a 3 norske Officerer har saaet Ordre til at ledsgage Generalopjtnanten paa hans Undersøgelse, og de har Samtlige besøet Akershus Festning, hvorefter de begiver sig ud til Oskarsborg (Raholmen).

Den norsk-britiske Telegrafkabel ser nu ud til at skulle komme i stand, idet man fra England har Lofte paa en Kabel for 54,000 £ og Tilvejebringelse af 30,000 £, hvis der fra Norge kan stilles 24,000 £. 60,000 £ antages dog for Sikkerheds Skyld at være nødvendige og vil Foretagendet blive sat i Gang, naar der fra norsk Side er blevet tegnet 25,000 £. Der er nu tegnet 23,450 £. Et £ Sterling er omtr. 4 Spd. 60 £.

Tidet svenske Ministerium er Grev Manderstrøm udnevnt til Præsident i Kommercekollegiet, medens Grev Wachtmeister, Udsendingen i København, er blevet Udenrigsminister. Marineministeren, Platen, er blevet efterfulgt af Statsraad Thulstrup og Civilminister Lagerstråle af Adlercreutz.

Studentersangforeningen har været paa en Vintheudsflugt til Hamar.

Finmarksfisket har efter Telegram fra Amtmanden dat. Hammerfest 26de og Bodø 31te Maj, fremdeles været ujevnt og smaaat som før. Vedst under den russiske Kyst og taaleligt i Varangerfjordens Indre. Lodden var forsvundet fra Stederne vestenfor Tanamunding.

Tra Kapsejlingskommittee i Stavanger har vi faaet Underretning om, at Sejladsen for 1ste, 2den, 3die, 4de og 5te Afdeling af 1ste Klasse og for alle Afdelinger af 2den Klasse vil foregaa fra Rannebergvigen østnem og nordenom Svendene, udenom Hvidingsørerne, søndenom Haaboen og Alstenen til Rannebergvigen.

Nolbøt for 1ste, 2den, 3die, 4de, 5te og 6te Afdeling af 1ste Klasse og 2den Afdeling af 2den Klasse vil foregaa fra Rannebergvigen østnem og østnem Gryden og tilbage.

Sejlbærene for 10de, 11te og 12te Afdeling vil foregaa fra Græsholmen rundt Store Marø, rundt Gladsfjær og tilbage til Græsholmen.

Nolbøn for 7de, 8de og 9de Afdeling vil foregaa fra Græsholmen rundt Gladsfjær og tilbage til Græsholmen.

Til Bekledning vil blive sat Mærker paa Svendene, Kalvensæ, Svortingen, Jernholmskodden, sydligst paa Jamserne og paa Haaboen, ligesom ogsaa enhver Fører af Baad eller Farbø vil faa et Kort over Lybet.

Stipendier af det af Storthinget bevilgede Beløb til Haandverkere for i Udlændet at uddanne sig i deres Fag er tilstaet følgende: 1) Possementmager G. H. Sommer af Kristiania 100 Spd., 2) Trestjærer J. Helgesen Øvare af do. 100 Spd., 3) Mursvend Svend Ejnarson af do. 100 Spd., 4) Tømmerarbejder B. A. Borgeren af do. 75 Spd., 5) Mursvend H. M. Hansen af do. 75 Spd., 6) Xylograf J. B. Jensen af do. 75 Spd., 7) Xylograf D. A. Jensen af do. 75 Spd., 8) Guldmønsvend H. Nilssen af do. 75 Spd., 9) Malersvend Carl Gundersen af do. 75 Spd., 10) Snedkersvend J. P. Kølstad af do. 50 Spd., 11) Kunstdrejersvend Carl Johan Moe af do. 50 Spd., 12) Smedsvend D. M. Soelberg af do. 50 Spd., 13) Garvermester Thorvald Amundsen af Fr. halb 75 Spd., 14) Chirurgisk Instrumentmager Even Hammerstad af Hamar 50 Spd., 15) Mekanikus Peter Løs af Horten 75 Spd., 16) Mekanikus Jøver Dilling af do. 75 Spd., 17)

Mekanik Arbejder P. H. Westgaard af do. 75 Spd., 18) Malersvend Ole Olsen af Skien 50 Spd., 19) Kleinsmedsvend Bernhard Bendixen af Stavanger 50 Spd., 20) Bager svend M. Hansen af Hjelde Præstegjeld 75 Spd., 21) Chirurgisk Instrumentmager E. J. Werner af Bergen 75 Spd., 22) Optikus O. N. S. Eliassen af do. 75 Spd., 23) Mekanikus Eugen Wølner af do. 75 Spd., 24) Mursvend E. M. Madsen af do. 100 Spd., 25) Mekanikus N. B. Weidemann af Trondhjem 100 Spd., 26) Gravør og Trestjærer Joh. J. Odde af do. 50 Spd., 27) Skibstømmermand Ole Johnsen af Tromsø 100 Spd.

Sidste Folketælling viser, at der i Landet var 101,625 Gaardbrugere og Selvætere og 17,208 Lejlendinge og Forpagtere. Selvæterne var fordelt i Stifterne saaledes, at Kristiania Stift havde 21,721, Hamars 21,221, Kristiansands 22,597, Bergens 16,673, Trondhjems 14,137 og Tromsø 5,276. Af Lejlendige og Forpagtere fandtes i Kristiania Stift 2,581, i Hamars 1,332, i Kristiansands 2,152, i Bergens 5,118, i Trondhjems 1,517 og i Tromsø 4,508. Familielæmmene for Selvæterne var 311,906, hvoraf 97,743 af Mandfjøn og 214,163 af Kvindfjøn, for Lejlendingerne og Forpagterne 56,018, hvoraf 17,779 af Mandfjøn og 38,239 af Kvindfjøn. Heri er ikke medregnet 49,037 hjemmevervende vorne Spønner.

En Kommission skal blive nedsat til Ledelse af Forsøg med Undervandsminer samt til Behandling af de Spørgsmål, der vedkommer dette Forsvarsmeddel. Kommissionen skal bestaa af 4 af Marine- og Armetroppen tilforordnede Officerer, nemlig 2 af Marinens, 1 af Ingeniørbrigaden og 1 af Artilleribrigaden, samt af Telegraphdirektøren.

Ved Døden er pludselig afgaact Overstolbetjent i Tvedstrand, S. Lund.

Den gamle Musebygning i Bergen er af Formandsrådet indstillet til at skulle blive taget i Brug for Almu-stolevæsenet. Til Ombygning, Udvælelse af Bygningen m. v. foreslaaes til Øjemedet bevilget 8,200 Spd., der udredes af Laanefonden.

Skibsassuranceforeningen i Arendal har aflagt sin Regnskab for 1867 med en Underbalance af 153,094 Spd. 109 £, der over Forsikringssummen 5,103,163 Spd. 90 £ er debiteret Interessenterne med 3 pCt.; for de i Øverfludet 1866 — 2 pCt. delagtige Interessenter blir Øverfludet saaledes fun 1 pCt.

Udvandringen over Kristiania med Sejlskibe iaaar har naaet op til 4,195, medens den ifor paa samme Tid stod ved 4,551.

En Kysttelegraffstation skal blive oprettet paa Øy. Folkehøjskolen paa Sagatun har efter Hamars Stiftstid. den 28de Maj endt sit Kurset for indeværende Vinter med en lidet Aftestfest, ved hvilken flere varende Sange af Eleverne blev auffungne. I Vinterens Øst har forinden den sædvanlige Undervisning været holdt en Række Foredrag af Doktor Greve og Grdr. Rand. Sandberg. Den Første har et Par Gange ugentlig fremstillet Sundhedsleren; den Sidste har holdt Foredrag over Fattigvæsenet, dets historiske Udvikling og nærværende Stilling. Tillige har Eleverne havt stædig Adgang til at overvære Møderne i Bangs Sogneselskab, hvor Forhandlingerne væsentlig har drejet sig om de brændende offentlige, politiske og sociale Spørgsmål. Videre har i den sidste Halvdel af Vinteren været holdt en Række større Lærermøder i Hamar, hvori vigtige Oplysningsspørgsmål har været forhandlede, og ved hvilke Møder Højskolens Elever sammen med Eleverne fra Seminariet stædig har været tilhørere. — Folkehøjskolen aabnes atter førstkomende 1ste Oktober.

Fund af Oldsager er gjort af Stud. O. Lorange ved udgravning af nogle Gravhøje i Skedsmo Præstegjeld. De fundne Sager, blandt Andet en Spende af gennembrodt Arbejde med islettede Sølystraade, en Ring af Glassperler og Rapperler, antages at være fra omtrent 1000 a 1000.

Af Stabelen fra Sørgensens og Knudsen's Skibsvarer paa Holmen ved Drammen er gaact Inga, 105 £. tilhørende Th. Werner m. fl. Dette Skib er i Sommer det første, der løber af fra dette Vorst; men endnu staar 6 Skibe til under Bygning, og strax skal Kjølen legges til det 8de Farbø.

Forening for privat Fattigpleje har dannet sig i Drammen. Ved det Møde, hvori Foreningen konstituerede sig, blev af de tilstede værende tegnet aarligt Bidrag af 127 Spd. samt 97 Spd. en Gang for alle.

Stanton er afdiget som Krigsminister i de Forenede Stater og Thomas midlertidig udnevnt i hans Sted.

En Realskole paatænkes oprettet i Hougefund.

Pastor Nolland er fra Egge Sogns Menighed, hvori han som Sjælsøger har virket omtr. 14 Aar, i Undervisning Sognets Adstillelse fra Stods Præstegjeld blevne overtradt en Mindegave, bestaaende af et Taffelhuu samt en Fjælspade af Sølv.

Til en Badeindretning har Fredrikshalds Kommune bestyrelse og Sparebank bevilget 250 Spd.

Om Finmarksfisket strives fra Baros til Trondhj. Stiftsav., at de russiske Autoriteter ved Militæret har indstredet mod fermentlig ulovligt Fiskeri under den russiske Kyst, hvorfor Fiskerne med Opførelse af deres Fisk og Lever har maattet forlade Stedet, medens flere norske Fartøjer, som i russiske Havnene dres Fisketjøb, staaet være beslaglagte.

71,000 Skr. Makrel og 3,100 pd. Lax blev den 23de Maj efter Kr. sands Stiftsav. aflagt med „Argo“ til England. Senere er med „North Star“ og „Oder“ ogsaa aflagt klasser med Makrel og Lax. I Stroget mellem Farsund til Egersund siges Makrelfisket at have fåaet godt til, hvormod Fisket i den forløbne Uge ikke har været rart paa Kristianssandskanten.

En Fiskeriuudstilling skal efter Foranstaltung af Göteborgs og Bohuslens fgl. Husholdningsfæstebud afholdes i Lyckefjord den 2den til 4de Septbr., der skal omfatte alle til Fiskerne hørende Gjenstande i Lykken med de i Næsund og Bergen afholdte Udstillinger. Der vil blive uddele Belønninger, bestaende af Medaljer af Sølv og Bronze m. m.

Ledigt: Bærdalens Lensmandsbestilling (380 Spd.), to Lærerposter ved Fredrikshalds Latin- og Realskole (360 Spd. og 200 Spd.)

## Bekjendtgjørelse.

To Kreder skolerørster ere ledige i Throndenes Skolekommune, til træde 1ste September d. A. Skoletidten er 30—40 Uger aarlig. Betingelserne ere 2 Spd. i Løn og 1 Spd. til Kosthold pr. Skoleuge. Andragender, stillede til Tromsø Stiftsdirektion, bedes indsende til Skolekommissionen inden 15de Juli.

Fjelø Skolepost i Nordre Odalen er ledig. 32 Ugers Skole, hvoraf 1/3 i Bergsø Rødestue, omkring 1/4 Miles Vej. Løn 1 1/2 Spd. og 4 Ørt i Kostholdsgodtgjørelse pr. Skoleuge. Skolehus og Lærerbolig vil i denne Sommer blive opført og Skolen imidlertid blive holdt i et lejet hus. Leje af Kost og Herberge for Læreren er let tilgjengelig i Nærheden. Til Skolen er indført 10 1/2 Maal dyret og 5 Maal udvært Jord, foruden Byggetomter, der bliver at tage i Brug til næste Baar. 10 Høne fasteved, 10 Høne fæsteved og 10 Høne kastet ved Opvarmning af Skolehuset. Ansøgning om denne Post bliver at indsende hertil inden 6 Uger, lejetaget med Attest til Undertegnede inden 6 Uger fra dato.

Namsos Præstegaard, 23de Mai 1868.

N. Alstrup.

## 2 Lærerposter

er ledige i Strømmens Præstegjelds Landsogn fra 1ste August d. A. Løn og Kostholdsgodtgjørelse for 40 Ugers Undervisning i lejet Lokale er for Lærer i Indre Krebs. Lønnen er 2 Spd. pr. Uge; Kost og Herberge in natura. Den ansættendes Lærer vil have at finde sig i, at begge Krede forenes til en, og Undervisningstiden forlenges til 36 Uger aarlig i fast Lokale. Ansøgninger om denne Bestilling, stillede til Trondhjems Stiftsdirektion, indsendes til Undertegnede inden 6 Uger fra dato.

Namsos Præstegaard, 23de Mai 1868.

I Heimnes Skolekommune i Indre Helglands Provsti er Tiden 3 Lærerposter ledige. Skolen holdes i lejet Lokale; den aarlige Undervisningstid er fra 24 til 32 og 36 Uger, et af de sidste Antal det almindelige; Lønnen er 1 Spd. 90 Skill. og Kostholdsgodtgjørelsen 112 Skill. om Ugen, saaledes Skole holdes. Ansøgninger om disse Poster, stillede til Trondhjems Stiftsdirektion, hvori der maas opgives, om man funnster den bedst afslannede Post, oversendes inden 15de Juli Sogneprest Bliz. Selsvig den 29de Maj 1868.

Heimnes Præstegaard den 23de Mai 1868.

Wolner.

## Bekjendtgjørelse fra Tønssets Lærerskole.

Et nytt Lærerkursus ved Lærerskolen i Tønsset begynder med Optagelsesprøven den 7de Sept. forstkomende. De som ønske at optages, maa derom forud gjøre Indmeldelse til Prost Widerøe, Sogneprest til Tønsset. Indmeldelsen bør tilgænges med Bidnesbyrd om Anføgerens Forhold, Enere og Kundskaber samt med Øgbe- og Konfirmationsattest. Alene de kunnen optages, som ere over 16 Aar gamle, læse færdigen saavel Skrevet som Trykt, skrive en læselig Haand, regne færdigt de 4 Species i ubevænte Tal og have saamegen Kristendomskundstab, som en vel forberedt Konfirmant pleier at besidde.

Prøven begynder om Morgen den 1. 9, og maa da de Indmeldte fremstille sig forlynde med Skrevsager. De vordende Læringer maa tilveiebringe Legatattest for, at de ere fri for smitsom Sygdom. De bør belave sig paa, at Kurset kan være 1 1/2 Aar. Læringerne have hidtil faaet Bolig, Øphold og Kledevaar paa Skolens Nabogårde for 1 Spd. om Ugen.